

ЗАКОН О ПРОСВЕТНОЈ ИНСПЕКЦИЈИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржина закона

Члан 1.

Овим законом уређује се организација, послови, права, дужности и овлашћења инспекције у области просвете (у даљем тексту: просветна инспекција).

Термини изражени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Предмет инспекцијског надзора

Члан 2.

Просветна инспекција у вршењу инспекцијског надзора контролише примену закона и других прописа којима се уређује организација и начин рада установа предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања, образовања одраслих, високошколских установа, установа ученичког и студентског стандарда (у даљем тексту: установа), послодаваца за учење кроз рад, Завода за унапређивање образовања и васпитања, Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, Педагошког завода Војводине (у даљем тексту: заводи), центара за стручно усавршавање (у даљем тексту: центри), јавно признатих организатора активности и нерегистрованих субјеката.

Примена и однос према другим законима

Члан 3.

Просветна инспекција ће у вршењу инспекцијског надзора поступати на начин прописан овим законом и законом којим је уређен инспекцијски надзор.

У поступку вршења инспекцијског надзора просветни инспектор, односно други овлашћени службеник, поступа сагласно начелима и правилима рада државне управе и начелима и правилима рада државних службеника, односно службеника аутономне покрајине, као и начелима и правилима поступка којима је уређен општи управни поступак.

Сврха просветне инспекције

Члан 4.

Просветна инспекција предузима превентивне мере ради подстицања надзираних субјеката да ефикасно и благовремено извршавају прописима утврђене обавезе.

Превентивне мере су: упозорење надзираном субјекту на обавезе из прописа, указивање надзираном субјекту на могуће штетне последице, пружање стручне и саветодавне подршке надзираном субјекту, препоручивање, предлагање и налагање мера за отклањање њиховог узрока.

У обављању послова инспекцијског надзора, просветна инспекција посебно доприноси обезбеђивању поштовања начела законитости у раду надзираних субјеката.

Инспекцијским надзором обезбеђује се остваривање јавног и приватног интереса, у складу са законом утврђеним надлежностима просветне инспекције.

Самосталност у раду

Члан 5.

Послове просветне инспекције обавља просветни инспектор.

Просветни инспектор је самосталан у раду у границама овлашћења утврђених законом и другим прописом и за свој рад лично је одговоран.

У вршењу инспекцијског надзора и предузимању мера и радњи за које је овлашћен, просветног инспектора, односно службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора нико не сме искоришћавањем службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница својих овлашћења, невршењем своје дужности или на други начин онемогућавати или ометати.

Положај надзираног субјекта

Члан 6.

У инспекцијском надзору, просветни инспектор дужан је да омогући надзираном субјекту учешће у инспекцијским радњама и изјашњавање о чињеницама и околностима битним за потпуно и правилно утврђивање чињеничног стања, као и да води рачуна о остваривању права и правним интересима надзираног субјекта.

Просветни инспектор је дужан да упозна надзираног субјекта са чињеницама, подацима и актима који нису прибављени од надзираног субјекта и омогући му да се о њима изјасни водећи рачуна о одредбама закона којим се уређује заштита података о личности.

Сарадња са другим органима

Члан 7.

Просветна инспекција у обављању послова из свог делокруга, усклађује планове рада, размењује податке и на други начин сарађује са другим инспекцијским органима ради обављања обухватнијег и делотворнијег инспекцијског надзора.

Сарадња просветне инспекције са другим органима државне управе и другим заинтересованим органима и организацијама остварује се у складу са надлежностима просветне инспекције и начелима сарадње утврђеним законом којим је уређен инспекцијски надзор.

Инспекцијски и стручно - педагошки надзор

Члан 8.

Просветна инспекција у обављању послова из свог делокруга, сарађује са организационом јединицом Министарства у чијој надлежности је обављање стручно - педагошког надзора у циљу остваривања и заштите права и обавеза деце и ученика, њихових родитеља, односно другог законског заступника и запослених.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСВЕТНЕ ИНСПЕКЦИЈЕ

Просветни инспекторат

Члан 9.

Послове просветне инспекције обавља Просветни инспекторат преко просветних инспектора, као орган у саставу министарства надлежног за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: Министарство).

Радам Просветног инспектората руководи директор - главни просветни инспектор (у даљем тексту: главни просветни инспектор), који поред положаја и овлашћења руководиоца органа управе у саставу Министарства, има положај и овлашћења просветног инспектора, као и овлашћење да одлучује о жалбама изјављеним против решења просветних инспектора донетих у првом степену.

Главног просветног инспектора поставља Влада на период од пет година, на предлог министра надлежног за послове образовања и васпитања.

Организација рада Просветног инспектората утврђује се актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места Министарства.

Поверавање послова

Члан 10.

Послове просветне инспекције за територију Аутономне покрајине Војводине, као поверене, обавља просветна инспекција покрајинског органа управе надлежног за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: покрајинска просветна инспекција).

Руководилац покрајинског органа управе надлежног за послове образовања и васпитања својим актом одредиће запослене који ће вршити послове првостепеног и другостепеног поступка.

Просветни инспекторат врши надзор над обављањем поверених послова покрајинске просветне инспекције на начин прописан Законом о државној управи.

Кад инспекцијски надзор врши покрајинска просветна инспекција, главни просветни инспектор има, поред права и дужности које главни просветни инспектор има, као руководиоца органа државне управе који врши надзор над радом ималаца јавних овлашћења, право и дужност да непосредно:

- 1) издаје обавезне инструкције за извршавање закона и других прописа и за вршење послова, као и да надзире њихово извршавање;
- 2) остварује непосредан надзор над радом покрајинске просветне инспекције;
- 3) врши непосредан надзор у свим пословима и са свим овлашћењима ако их покрајинска просветна инспекција не врши;
- 4) предложи одузимање овлашћења за обављање одређеног посла просветном инспектору и утврђивање одговорности у органу Аутономне покрајине Војводине, који послове не обавља благовремено, стручно, законито и савесно;
- 5) организује заједничке акције просветне инспекције са покрајинском просветном инспекцијом када то потребе захтевају;
- 6) тражи извештаје, податке и обавештења о извршењу поверених послова надзора;
- 7) по праву надзора поништи или укине решење покрајинске просветне инспекције.

III. ПОСЛОВИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Послови инспекцијског надзора над радом установа предшколског васпитања и образовања и основног и средњег образовања и васпитања

Члан 11.

Инспекцијским надзором испитује се спровођење закона и прописа, непосредним увидом у рад установе и зависно од резултата надзора, изричу мере и контролише њихово извршење.

У оквиру овлашћења прописаних законом, просветни инспектор врши контролу:

- 1) поступања установе у погледу спровођења закона, других прописа у области образовања и васпитања и општих аката;
- 2) остваривања заштите права деце и ученика, њихових родитеља, односно другог законског заступника и запослених;
- 3) остваривања права и обавеза запослених, деце, ученика и њихових родитеља, односно другог законског заступника;
- 4) обезбеђивања заштите детета и ученика и запослених од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) поступка уписа и поништава упис у школу ако је обављен супротно закону;
- 6) испуњености прописаних услова за спровођење испита;
- 7) прописане евиденције коју води установа и утврђује чињенице у поступку поништавања јавних исправа које издаје установа;
- 8) поступања у погледу примене закона којим се уређују основе система образовања и васпитања у делу који се односи на састав и поступак именовања органа управљања;
- 9) поступања у погледу примене закона којим се уређује заштита становништва од изложености дуванском диму;
- 10) поштовање забране страначког организовања и деловања у установи.

У оквиру овлашћења прописаних законом, просветни инспектор утврђује:

- 1) испуњеност услова за увођење привремених мера прописаних законом којим се уређују основе система образовања и васпитања;
- 2) испуњеност услова за именовање привременог органа управљања у складу са одредбама закона којим се уређују основе система образовања и васпитања.

Просветни инспектор у поступку верификације установе, образовног профила, остваривања наставних планова и програма и проширене делатности установе, испитује испуњеност услова и поступа у оквиру својих овлашћења. Када утврђује испуњеност услова у поступку верификације установе, за основну и проширену делатност, просветни инспектор записником констатује да ли установа испуњава услове, у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања и прописа донетих на основу њега и о томе обавештава орган надлежан за доношење решења у поступку верификације установа.

Послови инспекцијског надзора над радом високошколских установа

Члан 12.

Просветни инспектор у вршењу инспекцијског надзора контролише примену закона и других прописа којима се уређује организација и начин рада установа високошколског образовања, а нарочито у погледу:

- 1) обављања делатности високог образовања, у складу са уверењем о акредитацији, односно дозволом за рад;
- 2) уписа студената;
- 3) поступка избора органа управљања и пословођења и начина њиховог рада;
- 4) вођења прописане евиденције.

**Послови инспекцијског надзора
над радом установа у области ученичког и студентског стандарда**

Члан 13.

Просветни инспектор у вршењу инспекцијског надзора контролише примену закона и других прописа којима се уређује организација и начин рада установа ученичког и студентског стандарда, а нарочито у погледу:

- 1) испуњености услова у погледу простора, опреме, потребних стручних и других запослених за почетак рада и обављање делатности и за проширену делатност установе;
- 2) остваривања права и обавеза ученика, њихових родитеља, старатеља и другог законског заступника, студената, васпитача, стручних сарадника, директора и других запослених;
- 3) поступка пријема у установу и издавања ученичке и студентске легитимације;
- 4) вођења прописане евиденције у установи.

**Послови инспекцијског надзора
над радом послодаваца за учење кроз рад**

Члан 14.

Просветни инспектор врши инспекцијски надзор над радом послодаваца за учење кроз рад, односно правног или физичког лица које испуњава прописане услове за учење кроз рад ученика у дуалном образовању и чија делатност омогућава остваривање садржаја прописаних одговарајућим наставним планом и програмом, у складу са овим законом и посебним законом у делу који се односи на образовање ученика у школи, односно код послодавца.

**Послови инспекцијског надзора
над радом завода**

Члан 15.

Просветни инспектор који врши надзор над радом завода врши контролу рада у погледу спровођења закона којим се уређују основе система образовања и васпитања, посебних закона у области образовања, других прописа у области образовања и васпитања и општих аката.

**Послови инспекцијског надзора
над радом центара за стручно усавршавање**

Члан 16.

Просветни инспектор врши инспекцијски надзор над радом центара у складу са овим законом, законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, другим законом и општим актом.

**Послови инспекцијског надзора
над радом установа за образовање одраслих и јавнопризнатих
организатора активности**

Члан 17.

Просветни инспектор у вршењу инспекцијског надзора контролише примену закона и других прописа којима се уређује организација и начин рада установа за образовање одраслих и јавнопризнатих организатора активности, а нарочито у погледу:

- 1) поступка и услова за издавање одобрења основној и средњој школи и другој организацији, ради стицања статуса јавно признатог организатора активности;
- 2) поступка за измену одобрења, статусне промене, седишта, односно објекта или када јавнопризнати организатор уводи нову активност образовања одраслих;
- 3) одузимања одобрења за статус јавно признатог организатора активности.

Послови инспекцијског надзора над радом нерегистрованих субјеката

Члан 18.

Просветни инспектор врши инспекцијски надзор над радом нерегистрованих субјеката у складу са овим и законом којим је уређен инспекцијски надзор.

IV. ОВЛАШЋЕЊА ПРОСВЕТНОГ ИНСПЕКТОРА

Овлашћења просветног инспектора и начин рада

Члан 19.

У вршењу послова инспекцијског надзора из чл. 11-18. овог закона, просветни инспектор:

- 1) налаже записником отклањање неправилности и недостатака у одређеном року;
- 2) наређује решењем извршење мере која је наложена записником, а није извршена;
- 3) забрањује решењем спровођење радњи надзираном субјекту које су супротне овом закону, закону којим се уређују основе система образовања и васпитања, посебном закону и општем акту;
- 4) подноси пријаву надлежном органу због постојања сумње да је учињено кривично дело, захтев за покретање прекршајног поступка, односно повреду забране дискриминације, забране насиља, злостављања и занемаривања и забране страначког организовања;
- 5) обавештава други орган ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан;
- 6) врши увид у јавне исправе и податке из регистара и евиденција које воде надлежни државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе и други имаоци јавних овлашћења ако су неопходни за инспекцијски надзор, а није могао да их прибави по службеној дужности, у складу са законом;
- 7) врши увид у личну или другу јавну исправу са фотографијом која је подобна да се идентификују овлашћена лица у надзираном субјекту као и друга запослена лица;
- 8) узима писане изјаве овлашћених лица у надзираном субјекту и других запослених лица и позива их да дају писане изјаве о питањима од значаја за инспекцијски надзор;
- 9) налаже надзираном субјекту да у остављеном року стави на увид опште и појединачне акте, евиденције, уговоре и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их надзирани субјект поседује и чува;
- 10) обавља друге послове, у складу са законом.

Поред овлашћења из става 1. овог члана, просветни инспектор у вршењу надзора над радом високошколске установе има овлашћења да:

1) поништи упис студената у прву годину студија преко броја студената утврђеног у складу са одредбама закона који уређује високо образовање;

2) поништи упис студената који је обављен супротно одредбама закона којим се уређује високо образовање;

3) привремено забрани обављање делатности високог образовања, односно извођење студијског програма правном лицу које ту делатност обавља супротно одредбама закона којим се уређује високо образовање, уверењу о акредитацији, односно дозволи за рад;

4) предложи министру разрешење органа пословођења у складу са одредбама закона који уређује високо образовање;

5) изрекне опомену и наложи или предложи мере и остави примерени рок за отклањање уочених незаконитости;

6) у случају непоступања високошколске установе по акту из тачке 5) овог става, доноси решење којим изриче мере за отклањање незаконитости и штетних последица и испуњавање прописаних обавеза;

7) предложи министру разрешење органа пословођења самосталне високошколске установе, која у свом саставу нема високошколске јединице, ако није поступио по акту из става 2. тачка 6) овог члана, односно да предложи ректору да предузме мере у складу са одредбама закона који уређује високо образовање ако декан није поступио по акту из тачке 6) овог става.

8) надлежном правосудном органу поднесе кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ, односно захтев за покретање прекршајног поступка, односно изда прекршајни налог ако код надзираног субјекта открије незаконитост која је кажњива по закону или другом пропису;

9) поднесе прекршајну пријаву против правног лица које у правном промету иступа под називом високошколске установе у складу са одредбама закона који уређује високо образовање, а које нема дозволу за рад издату у складу са овим законом;

10) врши проверу веродостојности јавних исправа које издају високошколске установе;

11) предузима друге мере за које је одредбама закона којим се уређује високо образовање или другим прописом овлашћен.

Притужбе на рад службених лица

Члан 20.

Свако лице има право да поднесе притужбу против главног просветног инспектора, просветног инспектора, односно службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора ако сматра да су му њиховом незаконитом или неправилном радњом, односно несавесним радом повређена права или слободе.

Притужбу поднету против лица овлашћеног за вршење инспекцијског надзора разматра и одлуку у вези са њом доноси непосредни руководилац лица на које се притужба односи, односно орган надлежан за вршење надзора над радом инспекције и орган надлежан за његово постављење или орган или тело које је тај орган овластио.

Разматрање притужбе окончава се и одлука о притужби доноси се у року од 15 дана од пријема притужбе и потом доставља подносиоцу.

Подносилац притужбе који је незадовољан одлуком о притужби може се овим поводом обратити Координационој комисији, у року од 15 дана, која у вези с тим предузима одговарајуће активности из делокруга послова које обавља.

Посебни случајеви одговорности просветног инспектора

Члан 21.

Просветни инспектор, поред других случајева одговорности за повреду радне дужности утврђених прописима о државним службеницима, посебно је одговоран, ако у вршењу инспекцијског надзора:

- 1) не предузме, не предложи или не одреди мере или радње за које је овлашћен;
- 2) не предложи или не покрене поступак утврђен одредбама овог закона;
- 3) прекорачи границе свог овлашћења;
- 4) поступи на различит начин у истој правној ствари;
- 5) неоправдано одлаже инспекцијски надзор.

Повреде радних обавеза из става 1. овог члана представљају теже повреде радне обавезе.

V. УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА

Услови за главног просветног инспектора

Члан 22.

За главног просветног инспектора може бити постављено лице које има стечено високо образовање из поља друштвено-хуманистичких, природно-математичких или техничко-технолошких наука, на студијама другог степена (мастер академске студије, мастер струковне студије и специјалистичке академске студије) по пропису који уређује високо образовање, почев од 10. септембра 2005. године, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године, које има најмање девет година радног искуства на пословима образовања и васпитања или другим инспекцијским пословима и најмање пет година радног искуства на пословима инспекцијског надзора.

Лице са радним искуством на пословима образовања и васпитања, потребно је да има положен стручни испит у области образовања и васпитања, односно лиценцу за наставника, васпитача и стручног сарадника, односно положен испит за секретара.

Лице из става 1. овог члана потребно је да има положен државни стручни испит или правосудни испит, испит за инспектора и које испуњава друге услове прописане за рад у органима државне управе, аутономне покрајине или јединици локалне самоуправе.

Услови за просветног инспектора

Члан 23.

Просветни инспектор може бити лице које има стечено високо образовање из поља друштвено-хуманистичких, природно-математичких, техничко-технолошких и образовно-уметничких наука, на студијама другог степена (мастер академске студије, мастер струковне студије и специјалистичке академске студије) по пропису који уређује високо образовање, почев од 10. септембра 2005. године, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године и које има најмање пет година радног искуства на пословима образовања и васпитања или другим инспекцијским пословима.

Лице са радним искуством на пословима образовања и васпитања, потребно је да има положен стручни испит у области образовања и васпитања, односно лиценцу за наставника, васпитача и стручног сарадника, односно положен испит за секретара.

Лице из става 1. овог члана потребно је да има положен државни стручни испит или правосудни испит, испит за инспектора и које испуњава друге услове прописане за рад у органима државне управе, аутономне покрајине или јединици локалне самоуправе.

Службена легитимација и опрема

Члан 24.

Просветни инспектор у обављању службене дужности има статус службеног лица и ужива правну заштиту у складу са законом.

Просветни инспектор има службену легитимацију којом доказује своје службено својство и идентитет.

Ближе услове у погледу опреме просветног инспектора прописује министар надлежан за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: министар).

Стручно усавршавање просветног инспектора

Члан 25.

Просветни инспектор дужан је да се стално стручно усавршава ради успешнијег остваривања и унапређивања инспекцијског надзора.

Програм и облике стручног усавршавања и друга питања у вези са стручним усавршавањем просветног инспектора, прописује министар.

Ограничење просветног инспектора у обављању других послова

Члан 26.

Просветни инспектор не може да обавља друге делатности и послове из области у којој врши инспекцијски надзор, учествује у раду стручних радних група или тела установа који подлежу инспекцијском надзору, као ни да обавља друге послове и поступке који су у супротности са положајем и улогом просветног инспектора и штете његовој самосталности у вршењу посла.

VI. НАЧИН РАДА

Процена ризика

Члан 27.

Процена ризика у току припреме плана инспекцијског надзора врши се у складу са законом којим је уређен инспекцијски надзор.

План инспекцијског надзора

Члан 28.

Годишњи план инспекцијског надзора доноси министар на предлог Просветног инспектората и органа Аутономне покрајине Војводине коме су поверени послови инспекцијског надзора.

Годишњи план инспекцијског надзора се доноси за школску односно радну годину чије је трајање дефинисано законом из области образовања и васпитања.

Министарство објављује годишњи план инспекцијског надзора на својој званичној интернет страници.

Контролне листе

Члан 29.

Просветна инспекција сачињава контролне листе и примењује их у поступку редовног инспекцијског надзора.

Министарство објављује контролне листе на својој званичној интернет страници.

Годишњи извештај

Члан 30.

Министарство објављује годишњи извештај о раду просветне инспекције најкасније до 31. октобра за претходну школску односно радну годину на својој званичној интернет страници.

Годишњи извештај о раду просветне инспекције садржи информације и податке прописане законом којим се уређује инспекцијски надзор.

VII. ВРШЕЊЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Врсте инспекцијског надзора

Члан 31.

Инспекцијски надзор се обавља као редован, ванредан, контролни и допунски.

Редован инспекцијски надзор врши се према плану инспекцијског надзора.

Ванредни инспекцијски надзор обавља се по представкама и захтевима органа, установа, других организација, привредних друштава, синдиката, родитеља, односно другог законског заступника, детета, ученика, студента, запослених или физичких лица, као и на основу непосредног сазнања о повреди закона или подзаконског акта из области образовања и васпитања.

Ванредан инспекцијски надзор обавља се када је неопходно да се, сагласно делокругу рада инспекције, предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи, имовину, права и интересе деце, ученика, студента и запослених, несметан рад надзираних субјеката, када се после доношења годишњег плана инспекцијског надзора процени да је ризик висок или критичан или промене околности; када такав надзор захтева надзирани субјект; када се поступа по представци правног или физичког лица.

Контролни инспекцијски надзор обавља се ради утврђивања извршења мера које су предложене или наложене надзираном субјекту у оквиру редовног или ванредног инспекцијског надзора по протеклу рока који је одређен у записнику или решењем.

Допунски инспекцијски надзор обавља се по службеној дужности или поводом захтева надзираног субјекта или подносиоца представке, ради утврђивања чињеница које су од значаја за инспекцијски надзор, а које нису утврђене у редовном, ванредном или контролном инспекцијском надзору, с тим да се може извршити само један допунски инспекцијски надзор, у року који не може бити дужи од 30 дана од окончања редовног, ванредног или контролног инспекцијског надзора.

Облици инспекцијског надзора

Члан 32.

Инспекцијски надзор, према облику, може бити теренски и канцеларијски.

Теренски инспекцијски надзор врши се изван службених просторија просветне инспекције непосредним увидом у документацију и рад надзираног субјекта.

Канцеларијски инспекцијски надзор врши се у службеним просторијама просветне инспекције, увидом у документацију надзираног субјекта.

Налог за инспекцијски надзор

Члан 33.

Главни просветни инспектор или лице које он овласти издаје писани налог за инспекцијски надзор.

Садржина и врсте налога из става 1. овог члана, прописане су законом којим је уређен инспекцијски надзор.

Обавештење о предстојећем инспекцијском надзору

Члан 34.

Просветни инспектор у писаном облику или електронском поштом обавештава надзирани субјект о предстојећем инспекцијском надзору.

Обавештење о инспекцијском надзору доставља се надзираном субјекту најкасије три дана пре почетка надзора.

Изузетно од става 2. овог члана инспекцијски надзор може да почне без обавештавања надзираног субјекта о предстојећем надзору када постоје разлози за неодложно поступање или оправдана бојазан да би обавештење умањило остварење циља инспекцијског надзора или када то налаже заштита јавног интереса, односно отклањање опасности по живот и здравље људи, имовину, права и интересе деце, ученика, студената и запослених.

Разлози за изостављање обавештења наводе се у налогу за инспекцијски надзор и уносе у записник.

Покретање поступка инспекцијског надзора

Члан 35.

Поступак инспекцијског надзора покреће се и води по службеној дужности или поводом захтева надзираног субјекта за вршење инспекцијског надзора, као и поводом захтева другог лица коме је посебним законом признато својство странке у поступку.

Просветни инспектор дужан је да поступа по представкама физичких лица, правних лица и синдиката, на рад надзираних субјеката, уколико се представке тичу надлежности просветне инспекције.

Представке имају дејство иницијативе за покретање поступка, а подносиоци тих иницијатива немају својство странке у поступку који се може покренути на основу те иницијативе.

Просветни инспектор неће покренути поступак по службеној дужности на основу представке ако је процењен незнатан ризик или је посреди злоупотреба права о чему ће обавестити подносиоца представке, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема представке.

Поступак инспекцијског надзора у вези са анонимним и представкама достављеним електронском поштом покреће се на основу процене просветног инспектора.

За време вођења поступка инспекцијског надзора, просветни инспектор и надзирани субјект дужни су да се придржавају одредаба закона којим је уређена заштита података о личности.

Права и дужности надзираног субјекта

Члан 36.

Надзирани субјект у поступку инспекцијског надзора има право да: буде упознат са предметом и трајањем поступка, налогом за инспекцијски надзор и другим актима донетим у поступку; буде упознат са правима и дужностима које има у вези са инспекцијским надзором; се изјасни о чињеницама битним за потпуно и правилно утврђивање чињеничног стања, износи чињенице које су од значаја за инспекцијски надзор; захтева превентивно деловање; упозори просветног инспектора на тајност информација које му чини доступним; укаже на незаконитости у поступку и захтева да се оне отклоне.

Када је уредно обавештен о предстојећем инспекцијском надзору, надзирани субјект дужан је да буде присутан на месту вршења надзора, осим ако постоје нарочито оправдане околности које га у томе спречавају, о чему је дужан да благовремено, на подесан начин, обавести инспекцију.

Ако надзирани субјект који је уредно обавештен о предстојећем инспекцијском надзору не буде присутан на месту вршења надзора, а не постоје околности из става 2. овог члана, инспекцијски надзор се врши у присуству службеног или другог лица које се затекне на месту вршења инспекцијског надзора.

Надзирани субјект дужан је да просветном инспектору омогући несметан инспекцијски надзор, што подразумева нарочито да: стави на располагање одговарајући радни простор за теренски надзор; обезбеди увид у опште и појединачне акте, евиденције, извештаје, уговоре и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их поседује и чува; омогући приступ земљишту, објектима, пословном и другом простору, опреми, прибору, другим средствима рада и другим предметима којима обавља делатност или врши активност, као и другим предметима од значаја за инспекцијски надзор; благовремено пружи потпуне и тачне податке који су му доступни, а ако нешто од тога не може - да разлоге за то писано образложи просветном инспектору.

Надзирани субјект дужан је да се на захтев просветног инспектора усмено или писано изјасни о предмету надзора.

Надзирани субјект дужан је да поштује интегритет и службено својство просветног инспектора.

Надзирани субјект има и друга права и обавезе утврђене овим и другим законом.

Мере управљене према надзираним субјектима

Члан 37.

Просветни инспектор може изрећи надзираном субјекту превентивну меру и меру за отклањање незаконитости, у складу са овим и посебним законом.

Просветни инспектор изриче оне мере које су сразмерне утврђеним незаконитостима и штетним последицама и којима се најповољније по надзираног субјекта постижу циљ и сврха закона и другог прописа, као и да се последице незаконитости сведу на најмању меру и настави одрживо пословање и развој надзираног субјекта.

Превентивне мере

Члан 38.

Просветни инспектор решењем изриче одговарајуће превентивне мере да би се спречио настанак незаконитости и штетне последице.

Превентивне мере јесу:

1) упозоравање надзираног субјекта о поступању супротном обавезама из закона и другим прописима, као и о прописаним радњама и мерама управљеним према надзираном субјекту и санкцијама за поступања супротно тим обавезама;

2) указивање надзираном субјекту на могућност наступања штетних последица његовог рада или поступања;

3) налагање надзираном субјекту предузимање одређених радњи ради отклањања узрока вероватних штетних последица, као и одговарајућих мера предострожности у циљу спречавања настанка могућих штетних последица;

4) друге мере којима се постиже превентивна улога инспекцијског надзора.
Нерегистрованом субјекту се не може изрећи превентивна мера.

Мере за отклањање незаконитости

Члан 39.

Ако открије незаконитости у обављању делатности или поступању надзираног субјекта, просветни инспектор указује на незаконитости и опомиње га због тога.

Просветни инспектор у складу са овлашћењима прописаним законом налаже мере и оставља примерен рок, који не може бити дужи од 60 дана, у односу на утврђено чињенично стање за отклањање незаконитости и неправилности у обављању делатности и то уноси у записник о инспекцијском надзору.

Ако надзирани субјект у остављеном року не предузме мере које су му наложене, просветни инспектор доноси решење којим изриче мере за отклањање незаконитости и утврђених неправилности у раду.

Просветни инспектор може истовремено изрећи више мера за отклањање незаконитости.

Посебна мера забране рада и одузимања дозволе за рад

Члан 40.

Када просветни инспектор утврди да надзирани субјект не испуњава прописане услове за рад или не обавља делатност на прописани начин, наложиће записником или решењем отклањање неправилности у обављању делатности и одредиће рок за испуњење услова и о томе ће обавестити оснивача.

Ако надзирани субјект не отклони утврђене неправилности у одређеном року, просветни инспектор ће предложити надлежном органу забрану даљег рада и одузимање дозволе за рад надзираном субјекту.

Записник

Члан 41.

Просветни инспектор сачињава записник о инспекцијском надзору.

У записник се уносе: подаци из налога за инспекцијски надзор ако је издат; време и место инспекцијског надзора, а нарочито навођење основа и образложење разлога који су условили да се инспекцијски надзор врши ван радног времена надзираног субјекта; када постоје разлози за неодложно поступање и када је ризик висок и критичан; опис предузетих радњи и попис коришћених и преузетих докумената; изјаве које су дате; захтеви за изузеће који су поднети; утврђено чињенично стање; констатација законитог пословања и поступања надзираног субјекта; опис откривених незаконитости, са навођењем доказа на основу којег је одређена чињеница утврђена и правног основа за утврђивање незаконитости; мере које се изричу са навођењем правног основа на коме су засноване и роком за поступање по њима; одговарајућа образложења; обавеза надзираног субјекта да обавештава просветног инспектора о поступању по мерама и рок за обавештавање; подаци о поднетим кривичним пријавама, захтевима за покретање прекршајног поступка, ако су поднете; подаци о другим мерама и радњама на које је просветни инспектор овлашћен, ако су предузете; процењен степен ризика за редован инспекцијски надзор и други подаци и наводи од значаја за инспекцијски надзор.

Контролна листа чини саставни део записника о редовном инспекцијском надзору.

Записник се доставља надзираном субјекту у року од осам радних дана од завршетка инспекцијског надзора.

Просветни инспектор је у обавези да подносиоцу одговори на сва питања наведена у представци, наведе све чињенице из записника, о утврђеном стању, које се односе на садржину представке, поштујући одредбе закона којим се уређује заштита података о личности.

Просветни инспектор окончава поступак инспекцијског надзора достављањем записника, ако нису утврђене незаконитости, неправилности и недостаци у поступању надзираног субјекта.

Примедбе на записник

Члан 42.

Надзирани субјект има право да у писаном облику стави примедбе на записник о инспекцијском надзору, у року од пет дана од његовог пријема.

Просветни инспектор оцењује примедбе, све заједно и сваку засебно, и у међусобној вези.

Просветни инспектор може после тога да изврши допунски инспекцијски надзор, да би утврдио чињенице на које се примедбе односе.

Ако су у примедбама на записник изнете нове чињенице и нови докази, због којих треба изменити чињенично стање које је утврђено у записнику или другачије правне и друге оцене, просветни инспектор о томе саставља допуну записника, на коју се не може ставити примедба.

Поступајући по примедбама на записник, просветни инспектор може да измени предложену или наложену, односно изречену меру или да одустане од ње.

Решење

Члан 43.

Ако надзирани субјект у остављеном року није отклонио записником утврђене незаконитости, неправилности и недостатке, просветни инспектор дужан је да донесе решење којим налаже мере и одређује рок за њихово отклањање.

У вршењу послова инспекцијског надзора просветни инспектор:

1) наређује решењем извршавање прописане мере која је наложена записником, а није извршена;

2) забрањује решењем спровођење радњи у установи које су супротне овом и посебном закону.

Ако у вршењу ванредног утврђујућег, односно потврђујућег инспекцијског надзора просветни инспектор не утврди незаконитости, неправилности или недостатке, сачињава записник о испуњености прописаних услова или потврђивању законитости.

Записник о испуњености прописаних услова или потврђивању законитости, просветни инспектор доставља овлашћеном лицу министарства, односно надлежном покрајинском органу за послове образовања и васпитања, ради доношења решења.

Изузетно, просветни инспектор може донети решење без претходног предлагања или налагања мера када постоје разлози за неодложно поступање или оправдана бојазан да би предлагањем или налагањем мера било умањено остварење циља инспекцијског надзора или би била угрожена заштита јавног интереса.

Жалба

Члан 44.

Против решења просветног инспектора надзирани субјект може изјавити жалбу главном просветном инспектору.

Жалба се предаје просветном инспектору на чије решење је изјављена жалба.

Ако је главни просветни инспектор, примењујући овлашћења просветног инспектора, спровео инспекцијски надзор и донео решење којим налаже мере надзираном субјекту, против тог решења жалба се изјављује министру.

Жалба из става 1. и 3. овог члана изјављује се у року од 15 дана од дана достављања решења.

Жалба одлаже извршење решења.

Изузетно од одредаба става 5. овог члана, жалба не одлаже извршење решења када је, сагласно делокругу инспекције, неопходно предузимање хитних мера ради спречавања

или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, несметан рад надзираних субјеката и безбедност, што се посебно образлаже у решењу.

Жалба изјављена на решење инспектора према нерегистрованом субјекту не одлаже његово извршење.

Управни спор

Члан 45.

Одлука другостепеног органа по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор, у складу са законом којим се уређују управни спорови.

Евиденције о инспекцијском надзору

Члан 46.

За потребе праћења стања рада просветних инспектора води се евиденција о инспекцијском надзору.

Евиденцију о инспекцијском надзору води сваки просветни инспектор.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји надзираног субјекта

Члан 47.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај установа ако не поступи по решењу просветног инспектора.

Новчаном казном за прекршај у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице у надзираном органу:

1) ако не изврши односно не обезбеди спровођење извршења решења просветног инспектора (члан 43.);

2) ако просветном инспектору онемогући или му знатно отежа несметано обављање инспекцијског надзора (члан 36.);

Новчаном казном за прекршај у износу од 20.000 до 100.000 динара казниће се одговорно лице у надзираном субјекту:

1) ако просветном инспектору у одређеном року не достави тражене податке или му достави непотпуне или нетачне податке (члан 36.);

2) ако у року одређеном решењем не обавести просветног инспектора о спровођењу наложених мера.

Новчане казне за прекршаје надзираног субјекта, прописане су у казним одредбама овог закона, закона који уређује основе система образовања и васпитања, посебних закона у области образовања и васпитања, закона који уређује високо образовање и ученички и студентски стандард, закона којим је уређен инспекцијски надзор и другим законима.

Прекршаји главног просветног инспектора

Члан 48.

Новчаном казном од 120.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај главни просветни инспектор, ако Инспекторат:

- 1) не спроводи план инспекцијског надзора, а да не постоје нарочито оправдане изузетне околности које га у томе спречавају (члан 28. ст. 1. и 2.);
- 2) не објави план инспекцијског надзора на својој интернет страници (члан 28. став 3);
- 3) не сачини контролне листе из своје области инспекцијског надзора, не примењује их и не објави их на својој интернет страници (члан 29.);
- 4) не објави годишњи извештај о раду на својој интернет страници (члан 30.).

Прекршаји просветног инспектора и службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора

Члан 49.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај просветни инспектор и службеник овлашћен за вршење инспекцијског надзора ако:

- 1) у вршењу инспекцијског надзора не предузме, не предложи или не одреди мере или радње за које је овлашћен;
- 2) у вршењу инспекцијског надзора не предложи или не покрене поступак утврђен одредбама закона;
- 3) у вршењу инспекцијског надзора прекорачи границе свог овлашћења (члан 19);
- 4) не обавести надзираног субјекта о предстојећем инспекцијском надзору или га не обавести о томе на прописани начин и у прописаном року или започне инспекцијски надзор без обавештавања надзираног субјекта о предстојећем надзору (члан 34);
- 5) не уручи надзираном субјекту налог за инспекцијски надзор, односно не покаже му налог и не предочи његову садржину када надзирани субјект одбија уручење налога за инспекцијски надзор (члан 33).

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Започети поступци

Члан 50.

Поступци инспекцијског надзора започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама прописа који су били на снази до ступања на снагу овог закона.

Радноправни статус запослених

Члан 51.

Државни службеник на положају који у Министарству обавља послове руководиоца просветне инспекције, до постављења државног службеника на положај, утврђен овим законом, наставља рад у Просветном инспекторату са истим положајем, правима, обавезама и овлашћењима које има до дана доношења акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, односно до постављења на положај утврђен овим законом.

Запослени на извршилачким радним местима у унутрашњој организационој јединици Министарства надлежној за инспекцијске послове наставља да обавља послове у Просветном инспекторату са истим правима, обавезама и овлашћењима које има до дана доношења акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места.

Запослени у покрајинској просветној инспекцији на пословима просветног инспектора и инспектора, наставља да обавља послове радног места на које је распоређен, до дана доношења акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места.

Запослени у општинској односно градској управи, на пословима просветног инспектора, наставља да обавља послове радног места на које је распоређен, до дана доношења акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места Министарства, односно покрајинског органа управе надлежног за послове образовања и васпитања. Доношењем акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, запослени у општинској односно градској управи, на пословима просветног инспектора, преузима се и распоређује да обавља послове просветног инспектора у Просветном инспекторату, односно покрајинској просветној инспекцији.

Број републичких и покрајинских просветних инспектора у Просветном инспекторату, односно покрајинском органу управе надлежном за послове образовања и васпитања утврђује министар, односно руководиоца покрајинског органа управе надлежног за послове образовања и васпитања. Акт о утврђивању броја републичких и покрајинских просветних инспектора се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“.

На основу акта из претходног става овог члана, Министарство, односно покрајински орган управе надлежан за послове образовања и васпитања, ће ускладити акт о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места.

Доношење подзаконских и других аката

Члан 52.

Министар ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте из члана 24. став 3. и члана 25. став 2. овог закона. Министар, односно руководилац покрајинског органа управе надлежан за послове образовања и васпитања, донеће акт о утврђивању броја републичких и покрајинских просветних инспектора, из члана 51. став 5. овог закона, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, односно ускладиће акт о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, из члана 51. став 6. овог закона, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења прописа и других аката

Члан 53.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе закона којим су уређене основе система образовања и васпитања и посебних закона којима је уређен инспекцијски и управни надзор у установама образовања и васпитања и установама ученичког и студентског стандарда.

Ступање на снагу и примена

Члан 54.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, осим одредаба члана 51. које ће се примењивати до доношења акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места Министарства, односно покрајинске просветне инспекције, односно до дана постављења главног просветног инспектора на положај утврђен овим законом.